

SPIEKBRIEF

Je hond gezond en blij houden betekent dat je de juiste spullen, speelgoed en medicijnen bij de hand moet hebben, moet weten wanneer je met je hond naar de dierenarts moet en basiskennis moet hebben van preventieve zorg.

Dingen die je moet kopen voordat je een puppy in huis neemt

Als je een nieuwe puppy wilt nemen (of net hebt gehaald), moet je de volgende noodzakelijke spullen kopen voordat – of zo snel mogelijk nadat – je je pup meeneemt naar zijn nieuwe thuis. Uiteraard moet je daarnaast al op de hoogte zijn van wat je puppy nodig heeft aan voeding, beweging en aandacht.

- » babyhekjes (om je puppy binnen de perken te houden)
- » borstel en kam
- » kauwspelgoed
- » vaatwasser- en kauwbestendige bakken (een voor water en een voor voer)
- » platte of ronde halsband met gesp of kliksysteem, samen met een adreslabel
- » hoogwaardig puppyvoer, neem wat de fokker of dierenarts aanraadt;
- » lichtgewicht riem, twee meter lang
- » nageltrimmer en bloedstelpingspoeder
- » drollenschepje of poepzakjes
- » voldoende grote transportmand of bench (voor zindelijkheidstraining)

Wanneer schakel je je dierenarts in voor noodhulp?

Ga onmiddellijk naar de dierenarts als je hond een van de volgende symptomen heeft. Als je hond gewond of ziek is en je niet zeker weet wat je moet doen, bel je de dierenarts. Voorkomen is altijd beter dan genezen.

- » allergische reacties, zoals zwelling rond de kop, of bulten, op de buik zijn deze het gemakkelijkst te zien
- » oogwonden, hoe klein ook
- » ademhalingsproblemen: chronisch hoesten, zware ademhaling, bijna-verdrinking
- » elk teken van pijn: hijgen, moeilijk ademen, verhoging, lusteloosheid, rusteloosheid of meer dan een dag verlies van eetlust
- » altijd bij vermoeden van vergiftiging, inclusief drinken van antivries, of als je hond medicijnen voor mensen heeft gegeten of gedronken
- » alle wonden of sneeën die open zijn en bloeden en diepe bijtonden
- » toevallen, flauwvallen of in elkaar zakken
- » thermische stress, te koud of te warm, zelfs als de hond lijkt te zijn hersteld
- » trauma, bijvoorbeeld door een aanrijding met een auto, ook als de hond in orde lijkt
- » braken en diarree, vaker dan twee of drie keer binnen een uur

SPIEKBRIEF

Checklist preventieve gezondheidszorg voor honden

Wees proactief om ziekte en verwondingen te voorkomen en je hond gezond en gelukkig te houden. Gebruik de volgende lijst als leidraad voor de zorg die je hond in elk stadium van zijn leven nodig heeft. Praat ook met de dierenarts over wat voor jou en je dier het beste is.

DIERENARTSZORG VOOR PUPPY'S

- » Eerste onderzoek binnen 48 uur na adoptie.
- » Eventueel rabiësinenting vanaf 12 weken als je je pup mee wilt nemen naar het buitenland (mag vanaf een leeftijd van 3 maanden).
- » De meeste pups krijgen hun eerste basisvaccinatie bij de fokker, als ze zes weken oud zijn. Daarna volgen nog twee entingen met negen en twaalf weken. De meeste dierenartsen adviseren om de laatste puppyenting te geven als de hond zes maanden of een jaar oud is. Het is ook mogelijk om door middel van titerbepaling (bloedonderzoek) te controleren of een vaccinatie al herhaald moet worden.
- » De eerste ontwormingen met twee, vier, zes en acht weken keeg de pup --als het goed is -- bij de fokker. Vervolgens moet hij totdat hij zes maanden oud is, elke maand ontwormd worden. Vanaf de leeftijd van een half jaar krijgt de hond vier keer per jaar een bestrijdingsmiddel tegen wormen. Deze middelen kun je bij de dierenarts krijgen, maar in Nederland ook gewoon in de winkel of online.
- » Vervolgonderzoek bij de laatste vaccinatie op aangeboren problemen, babytanden die niet vanzelf uitvallen, enzovoort.

DIERENARTSZORG VOOR VOLWASSEN HONDEN

- » Jaarlijks onderzoek, waaronder mogelijk periodiek bloed- en urineonderzoek, vooral bij oudere honden en voor procedures waarbij de hond onder narcose moet.
- » Vaccinatiecocktail, jaarlijks. Vaccinatie tegen hondsdolheid als de hond mee op vakantie naar het buitenland gaat. Enting tegen kennelhoest is noodzakelijk als de hond bijvoorbeeld gaat logeren in een dierenpension..
- » Gebitsreiniging en tandsteenverwijdering op advies van je dierenarts.

ZORG THUIS VOOR VOLWASSEN HONDEN

- » Preventieve medicatie tegen wormen.
- » Nagels knippen.
- » Regelmatig in bad en vachtverzorging.
- » Onderzoek thuis, inclusief controle op bobbels, wekelijks.
- » Tandens poetsen, twee tot drie keer per week.
- » Regelmatige behandeling tegen vlooiën.
- » Controleren en reinigen van oren en ogen.

Honden

voor
dummies[®]

Gina Spadafori

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2020

Inhoud in vogelvlucht

Inleiding	1
Deel 1: Een puppy of volwassen hond in je leven opnemen	9
HOOFDSTUK 1: Nadenken over een hond	11
HOOFDSTUK 2: De blik verfijnen	29
HOOFDSTUK 3: Onderzoek doen naar fokkers, asielen en andere adressen ..	57
HOOFDSTUK 4: Een puppy kiezen en mee naar huis nemen	77
HOOFDSTUK 5: Een volwassen hond adopteren en laten wennen	91
Deel 2: De relatie zo goed mogelijk beginnen ...	103
HOOFDSTUK 6: De goede dingen	105
HOOFDSTUK 7: Voer voor je puppy of hond	123
HOOFDSTUK 8: Puppy's en honden zindelijk maken	143
HOOFDSTUK 9: Vroege puppytraining	155
Deel 3: Je hond gezond houden	175
HOOFDSTUK 10: Goede lichaamsverzorging	177
HOOFDSTUK 11: Preventieve gezondheidszorg	195
HOOFDSTUK 12: Veelvoorkomende gezondheidsproblemen bij honden	217
HOOFDSTUK 13: De zorg voor een oudere hond	231
Deel 4: Gelukkig leven met je hond	247
HOOFDSTUK 14: Je hond manieren leren	249
HOOFDSTUK 15: Problemen oplossen	271
HOOFDSTUK 16: Hondenwedstrijden: leuke dingen om te doen met je hond	289
HOOFDSTUK 17: Fokken of niet fokken	303
HOOFDSTUK 18: Op reis met je hond	319
Deel 5: Het deel van de tientallen	345
HOOFDSTUK 19: (Bijna) tien hondenmythen ontkracht!	347
HOOFDSTUK 20: Tien vragen die je moet stellen als je een raspuppy koopt ..	355
HOOFDSTUK 21: (Bijna) tien manieren waarop je met een hond toch een mooie tuin kunt hebben	363
Index	371

1

**Een puppy of
volwassen
hond in je leven
opnemen**

IN DIT DEEL . . .

In dit deel vertel ik je waar je het best op zoek kunt gaan naar een nieuwe puppy of hond, hoe je het dier kiest dat precies bij jou past en hoe je de relatie goed begint. Ik geef je de informatie die je nodig hebt om te bepalen of een mannetje of een vrouwtje, een puppy of volwassen hond het best bij je gezin past. Als je een rashond wilt, moet je weten hoe en waar je een goede fokker vindt en waarom je andere fokkers moet mijden. Denk je na over een volwassen hond? Of een kruising? Heel goed! Ik geef in dit deel veel informatie om je te helpen een goed adres te vinden.

Hoofdstuk 1

Nadenken over een hond

Je hoeft niet lang naar honden te kijken om in te zien dat deze beste vriend van de mens is voortgekomen uit de wolf. Na wat menselijk ingrijpen is het resultaat verbazingwekkend. Hoeveel stappen of hoeveel eeuwen er ook voorbij zijn gegaan, je kunt je maar moeilijk voorstellen dat een maltezer of een dwergpoedel afstamt van de wolf. Bij een malamute is dat minder moeilijk, net als voor een Duitse herder of zelfs een collie. In deze honden kun je duidelijk de wolf herkennen. Maar een maltezer? Pluizig, goedgeluimd en klein genoeg om in een handtas mee te nemen. Je kunt je toch niet voorstellen dat zo'n dier door een besneeuwd bos achter een hert aanjaagt of met zijn snuit omhoog naar de maan huilt.

Maar als je wat langer naar zelfs de kleinste, meest knuffelige honden kijkt, zie je de wolf terug. En hetzelfde geldt voor elke hond die sinds het ontstaan van de hond op deze aarde heeft rondgelopen: generaties jachthonden, herdershonden, schoothondjes en sledehonden. Hoe hard onze soort ook heeft geprobeerd die soort te veranderen, honden zijn in de kern nog hetzelfde als het dier waar ze van afstammen: een roedeldier met een taal die in veel opzichten op de onze lijkt, waardoor ze prima kunnen worden opgenomen in ons gezin.

Dit betekent dat een maltezer of malamute, dwergpoedel of Tibetaanse mastiff en elke andere hond begrijpt wat een lach is, zowel bij mensen als

bij honden. Elke hond rolt maar al te graag in de meest smerige, stinkende dingen die je je maar kunt voorstellen. En elke hond, of dit nou een ras-hond of een vuilnisbak is, wil deel uitmaken van een familie; een *roedel*.

Nadenken over de rest van het hondenpakket

Hoewel elke hond in de kern een wolf is, hebben we aan de rest van het pakketje meer dan voldoende veranderd. Bijvoorbeeld om bepaalde eigenschappen wat te verzachten en andere juist te versterken. Geen enkele soort op aarde is zo gevarieerd qua formaat, vorm en doel.

Ik heb zelf honden die kilometers op hun buik zouden kruipen en maaltijden en slaap zouden overslaan als er ook maar een kleine kans bestond dat iemand iets in het water gooit dat ze kunnen ophalen; keer op keer, totdat ze van vermoeidheid omvallen. Eén van mijn andere honden loopt met een grote boog rond het kleinste plasje water, maar heeft op zijn beurt weer de neiging om kinderen bij elkaar te drijven. Mijn honden zijn retrievers en herders, voor het geval je dit nog niet doorhad. Het gedrag van de een komt voort uit het instinct prooien te vangen, de andere wordt gedreven door een eeuwenoude drang om prooi op te drijven. Op een gegeven moment zijn deze beide kenmerken gescheiden, de een in de retriever, de ander in de herder. Vervolgens is er op deze kenmerken gefokt, zodat ze sterker werden en de dieren een functie kregen in de menselijke gemeenschap.

TIP

Hondenrassen en rastypen verschillen in formaat, activiteitsniveau, hoeveelheid (ver)haren en de mogelijkheid het dier te trainen. Het is dus een goed idee je verder te verdiepen in de hond. Niet om tijdens het kijken naar een hondenshow indruk te maken op je gezin met informatie over het Schipperke, een Belgisch ras dat populair werd als waakhond op trekschuiten. Maar om goed te kunnen bepalen hoe een specifiek ras of type in je gezin past.

BELANGRIJK

Het kiezen van de juiste hond voor jou, jouw gezin en jullie leven is de eerste stap naar het krijgen van jouw droomhond.

We gaan nog even terug naar de wolf. Herinner je je nog de belangrijke kenmerken waarop wordt gefokt? Het opjagen van prooien, het hoeden van schapen, het beschermen van de roedel zijn allemaal kenmerken van de wolf die na verloop van tijd zijn versterkt en aangepast om ervoor te zorgen dat de hond beter in onze menselijke samenleving past. Maar ook andere kenmerken van de wolf zijn nog te herkennen in onze hedendaag-

se honden. Bijvoorbeeld de behoefte te weten welke plek ze in de rangorde van de samenleving hebben, ongeacht of dit een roedel honden of een gezelschap van mensen is. En natuurlijk is er ook nog het bijbehorende verlangen de eigen status te verhogen. (Zie je wel dat honden heel erg op ons lijken?)

Over het algemeen zijn honden wat gemakkelijker in de omgang dan wolven, dankzij duizenden jaren aan domesticatie. Maar je hoeft alleen maar naar statistieken over hondenbeten te kijken om te zien dat er nog steeds problemen zijn in de relatie tussen de hond en de mens.

PAS OP

Normaal gesproken zijn kinderen, de kleinste en meest kwetsbare leden van de 'roedel', het slachtoffer van deze machtsstrijd. Als ik een verhaal lees over een familie hond, meestal een niet-gecastreerd mannetje van een op dat moment populair ras, die een kind 'zonder waarschuwing' heeft aangevallen, dan weet ik dat dit niet het hele verhaal is. Er bestaan inderdaad gestoorde honden, maar meestal ligt het probleem meer bij de mens dan bij de hond. Ze hebben bijvoorbeeld een ras gekozen dat ze niet de baas kunnen, verergeren het probleem door de hond niet te socialiseren en te trainen, en ze herkennen de waarschuwingssignalen van de hond niet. Het resultaat is een drama voor zowel het kind, dat de rest van zijn leven de gevolgen van de aanval met zich meedraagt, als voor de hond, die een dergelijk incident meestal met zijn leven moet bekopen. Heb je nog betere redenen nodig om heel zorgvuldig te werk te gaan bij het kiezen van een hond? Ik denk het niet.

PAS OP

IN DE BAN VAN DE WOLF

Het lijkt wel of we moeite hebben de wolf te plaatsen. Eerst hadden we er zo'n hekel aan dat we hem bijna uitroeiden. Nu hij weer terug is in ons land, zijn veel mensen in de ban van de wolf. Het moge echter duidelijk zijn dat wolven, en kruisingen tussen honden en wolven, niet geschikt zijn als 'gezinshond'. Een uitzondering vormen hondenrassen die het gevolg zijn van vroegere kruisingen tussen honden en wolven. Een voorbeeld hiervan is het oer-Nederlandse ras de Saarlooswolfhond. Saarlooswolfhonden zijn honden met het uiterlijk van hun wilde voorvader. Ook in hun karakter vind je echter een behoorlijk stukje wolf terug. Daarom is dit ras alleen geschikt voor mensen die weten waar ze aan beginnen als ze zo'n 'hond in wolfskleren' in huis nemen.

Kijk altijd naar de geschiedenis van een specifiek hondenras. Een grote, sterke hond die is gefokt om zelfstandig land of eigendommen te beschermen en zelf te oordelen, neemt jouw opdrachten waarschijnlijk niet zonder meer aan. Hij is misschien zeer intelligent en als was in de

handen van een ervaren hondenmens, maar is in veel gevallen een absolute tijdbom.

BELANGRIJK

De meeste mensen en gezinnen kunnen het best kiezen voor een ras (of kruising van rassen) dat is gefokt om te worden getraind en om naar mensen te luisteren. Honden die specifiek zijn gefokt als gezelschapsdier, zoals schoothondjes, voldoen uitstekend, net als bepaalde jacht- en herdershonden, zoals de golden retriever of de collie.

Liefde op het eerste gezicht overboord

Zowel bij honden als bij mensen is degene tot wie je je onmiddellijk en het krachtigst voelt aangetrokken niet altijd de beste metgezel voor de lange termijn. Misschien ben je wel opgegroeid met een collie, in een vrijstaand huis met een ruime tuin en was je moeder de hele dag thuis. Hierdoor zijn collies misschien nog steeds je favoriete ras. Maar als je alleen in een flatje woont en dol bent op dure kleding en donkere kleuren, zou die liefde wel eens snel kunnen bekoelen. Begin dus helemaal van voren af aan en kijk heel eerlijk naar je leven en de honden die hierin het best zouden passen.

Vroeger bij ons thuis was het beste ras een boxer. Hoewel ik nog steeds dol ben op dit ras (een van mijn 'neefjes' is de boxer Taz van mijn broer), heb ik er geen meer in het gezin gehad sinds ik het huis uit ben. Waarom niet? Ik ben allergisch voor hondenspeeksel. En hoewel boxers niet de meest kwijlerige honden zijn, die eer gaat waarschijnlijk naar de Bordeaux- of Duitse dog, zijn ze voor mij toch kwijlerig genoeg om er maar zo min mogelijk mee in aanraking te willen komen.

Mijn moeder heeft er totaal geen problemen mee om de bek van een hond met een handdoek af te vegen. Maar de 'pluismuizen' in de hoeken van mijn kamer (mijn honden verharens zo erg dat ik er wel truien van kan laten breien) zouden haar tot waanzin drijven. De kruimelzuiger ligt altijd in de buurt, maar verder heb ik weinig last van mijn honden die hun half-lange vacht dagelijks, haar voor haar wisselen, of van mijn langharige honden die tijdens de halfjaarlijkse rui voldoende grijze, witte en bruine haren laten vallen om elke week een flinke boodschappentas mee te vullen.

Haren of kwijl: soms komt de keuze voor een hond op zoiets eenvoudigs neer.

FIGUUR 1.1:
Iedereen wil de perfecte gezinshond. Maar je moet met heel veel factoren rekening houden als je een hond wilt kiezen die goed in je huis past.

Foto met dank aan Howell Book House/Mary Bloom

Bij het begin beginnen

Een van de leukste dingen aan het nemen van een hond, is de keuze van het ras of type hond. Je kunt uitgebreid gaan rondkijken, honden ontdekken waarvan je nog nooit had gehoord en je een leven proberen voor te stellen met rassen die je nog nooit hebt gezien.

Begin volledig zonder vooroordelen en wees heel eerlijk over je eigen leven, voorkeuren en verwachtingen. Houd de volgende factoren in gedachten: eisen aan ruimte en formaat, mate van activiteit, het soort vacht, trainbaarheid en dominantie.

Een ras beoordelen

Het verschil in formaat tussen de verschillende hondenrassen is zo groot, dat je het je niet kunt voorstellen dat bijvoorbeeld een kalf als een sint-bernard zou kunnen paren met een dwergpoedel, ook al behoren ze uiteindelijk tot dezelfde soort. (Al moet je nooit onderschatten hoe graag honden het tegendeel willen bewijzen!)

Sommige mensen die dol zijn op schoothondjes, zijn doodsbang voor grote honden. Sommige mensen die dol zijn op grote honden, laten zich neerbuigend uit over kleine honden. Ze vinden dit bijvoorbeeld geen 'echte' honden en noemen deze dieren 'pluisjes', 'stoffers' of zelfs 'rat-

ten'. Voor de honden zelf schijnt het formaat veel minder van belang te zijn dan voor hun eigenaars; veel kleine honden hebben een vechtlust die bij een grote hond ronduit gevaarlijk zou zijn en veel grote honden doen niets liever dan bij hun baasje op schoot kruipen.

BELANGRIJK

Maar puur praktisch gezien is het formaat de eerste factor waarmee je rekening moet houden als je een hond neemt. Al is het maar om het verschil in kosten te berekenen tussen een hond die dagelijks maar een kwart kopje voer eet en een die gerust zeven volle koppen wegwerkt.

FIGUUR 1.2:

Honden zijn er in alle mogelijke maten. Zelfs binnen hetzelfde ras, zoals deze labradors laten zien.

Foto met dank aan Amanda Munz

Wow, wat een grote hond!

Voor sommige mensen gaat er niets boven een grote hond. Grote honden zijn vaak stoer, ze vallen op en ze zijn indrukwekkend. En zelfs de vriendelijkste grote hond werkt afschrikwekkender voor inbrekers dan de venijnigste kleine hond. Experts op het gebied van misdaadpreventie weten echter te vertellen dat zelfs kleine honden uitstekend hun baas kunnen waarschuwen dat er inbrekers zijn, waarop de inbreker op zijn beurt weet dat hij is opgemerkt.

Wil jij een hond die geschikt is als waakhond? Lees dan hoofdstuk 14.

Als je een kleine hond bij je op bed laat slapen, werkt dit een beetje als een kruik. Laat je een grote hond bij je slapen, dan lijkt het meer een complete cv-installatie en is deze net zo gezellig en luidruchtig (als hij snurkt) als een ander mens.

Maar je moet ook afwegingen maken. Hoe groter een grote hond wordt, hoe meer hij eet en hoe meer afval hij produceert. Grote honden kunnen

moeilijker in toom te houden zijn, lopen je peuter of oma gemakkelijker omver, kunnen een grotere ravage aanrichten in je huis en kunnen zwaardere verwondingen veroorzaken als ze besluiten te bijten. Een opdringerige kleine hond is vermakelijk, een opdringerige grote hond is gevaarlijk. Op reis gaan is lastiger met een grote hond en hem onderbrengen in een pension is duurder. Als je een huis huurt, kan het lastig zijn een woning te vinden waar je een grote hond mag houden.

Zelfs de grootste hond kan in een flat, rijtjeshuis of huis met kleine tuin worden gehouden. Maar onder deze omstandigheden moet je nog veel harder je best doen om het dier voldoende beweging te geven.

Wie het kleine niet eert ...

Kleine honden worden dan misschien regelmatig uitgelachen, maar dat zal deze dieren worst wezen. Ze hebben een leven waar grote honden alleen maar van kunnen dromen. Alleen een kleine hond kan in een grote handtas mee naar binnen worden gesmokkeld in een warenhuis. Door dit soort draagbaarheid, deze mogelijkheid om overal binnen te komen, in combinatie met een guitige kop en schattige oogjes, is het veel leuker om een kleine hond te hebben dan veel liefhebbers van 'echte honden' zich kunnen voorstellen.

En er zijn ook praktische voordelen. Zo kun je een kleine hond een bad geven in de gootsteen zonder je een hernia te tillen. Een kleine hond kan op schoot liggen terwijl je tv kijkt. Je hebt weinig problemen tijdens het uitlaten, want een kleine hond trekt je zomaar niet omver. Je betaalt je niet blauw aan voer.

Gelijke tred houden met je hond

De hoeveelheid activiteit is niet altijd gebonden aan formaat. Sommige grote honden willen 's ochtends nauwelijks opstaan, terwijl sommige kleine honden 24 uur per dag actief zijn. Hiertussen zitten honden van alle mogelijke formaten en mate van activiteit.

TIP

Soms kun je de mate van activiteit van een ras afleiden uit het werk waarvoor de hond is gefokt, maar dit is maar een ruwe inschatting. Elke hond varieert op gebied van opvoeding, leeftijd en gezondheid. Maar over het algemeen geldt: als een hond is gefokt om de hele dag bezig te zijn, bijvoorbeeld voor de jacht of als herdershond, is deze vaak meer geneigd om actief te zijn dan een waakhond, die alleen maar in actie komt als er indringers zijn. Honden als dalmatiërs, die ooit zijn gefokt om kilometers naast een koets te rennen, gaan over het algemeen niet luiierend door het

leven. Terriers, die zijn gefokt om ongedierte weg te houden, zijn altijd alert en staan bij het minste of geringste klaar voor actie.

Via het testen van puppy's kun je ook een idee krijgen van de hoeveelheid energie die ze hebben. Dit is vooral handig als je een pup overweegt waarvan de ouders niet van hetzelfde ras zijn. Zie hoofdstuk 4 voor meer informatie.

Sommige rassen zijn selectief actief: buiten aan, binnen uit. Veel jachthonden en kruisingen hiervan zijn actief als ze buiten in de frisse lucht zijn, maar vinden het heerlijk om voor de kachel neer te ploffen als ze voldoende beweging hebben gehad. De snelste hond ter wereld, de greyhound, ligt zo graag te luieren dat ze ook wel een '40 mph couch potato', een supersnelle bankhanger, worden genoemd.

TIP

De problemen die door hyperactiviteit worden veroorzaakt, zoals dingen kapotmaken en blaffen, kun je gedeeltelijk voorkomen door ervoor te zorgen dat de hond dagelijks voldoende beweging krijgt. Als mijn retrievers onvoldoende beweging krijgen, word ik gek van ze als ik aan het werk ben. Door ze even stevig te laten rennen, of een tijdje te laten apporteren, zijn ze vervolgens heerlijk rustig.

FIGUUR 1.3:

Greyhounds zijn gefokt om te rennen, maar als ze van de baan komen, gaan ze het liefst lekker liggen slapen.

Foto met dank aan www.greyhoundgang.com

Bij de mate van activiteit gaat het natuurlijk niet alleen om de hoeveelheid beweging die een hond krijgt. Sommige rassen houden er niet alleen van steeds bezig te zijn, maar willen de rest van de wereld ook graag laten weten wat ze aan het doen zijn. 'Hyperactiviteit' en 'blafferigheid' zijn ook een kwestie van voorkeur: wat voor de één een goede waakhond is, is voor de ander een irritante blaffer. Voor weer anderen is deze speelse levendigheid voldoende compensatie voor een beetje, of nog meer, extra geblaf. Bedenk ook hier goed waar jouw grenzen liggen. Door training kunnen de vervelendste karaktertrekken worden verminderd, maar het lukt je nooit om van een kittige, blaffende sheltie een bezadigde bulldog te maken.

Harige problemen

Over één ding kan ik meteen duidelijk zijn: *er bestaat geen hond met een vacht die niet verhaart*. (De uitzondering geldt voor rassen zonder vacht, zoals de Chinese gekuifde naakthond, de Peruaanse naakthond en de Mexicaanse naakthond. Deze honden verharen niet, omdat ze nu eenmaal geen haar hebben.) Er is ook geen hond die hypoallergeen is. Er zijn honden die minder verharen en waar mensen met astma nog wel mee samen kunnen leven. Maar als je geen haren kunt of wilt opruimen, kun je beter een goudvis nemen. En dus geen kat of vogel, want deze zijn voor veel mensen met een allergie vaak nog erger dan een hond.

Kort maar krachtig

Alle honden, behalve de eerdergenoemde naakthondenrassen, hebben een vacht. Maar daar houdt de overeenkomst meteen op: er is een nagenoeg eindeloze variatie in haarlengte, haarkleur, patronen en textuur.

Lengte? We beginnen bij een korte vacht, zoals van een boxer; dan wat langer, zoals van een golden retriever; dan weer wat langer, zoals van een collie; tot de oneindig doorgroeiende manen van de komondor, een hond ter grootte van een rottweiler met krullende lokken tot op de grond en die eruitziet als een wandelende mop.

Kleur? We beginnen met spierwit, zoals van sommige samojeden, tot het glanzende zwart als van het schipperke. En dan hebben we alle kleuren daar tussenin, waarvoor zelfs een reclamebureau gespecialiseerd in mode moeite zou hebben deze in woorden te vatten. Wat dacht je van muisgrijs, reebruin, wild zwijn, das en rode hengst? Tarwe en hooi, mahonie en kastanje? Mediumbruin? Veel te saai. Noem de kleur maar *Isabella*; dat doen dobermannliefhebbers tenslotte ook.

Patronen? Stippen zoals de dalmatiër. Zwart met geelbruine accenten, zoals de dobermann, rottweiler, gordon setter of Manchester terrier. Vlekken, zoals sommige Duitse doggen en akita's. De tijgerstrepen van boxers of pitbulterriers. De gespikkelde bontheid, of *merle* in sommige Australische herdershonden, collies en shelties. En vergeet de zo belangrijke accessoires niet: witte voetjes, witte borst, witte kraag of witte kruin.

En dan hadden we nog textuur? Kort fluweelachtig, lang zijdeachtig of touwachtig. En dan hebben we het alleen nog maar over de teckel! Deze vachten bestaan ook bij andere hondenrassen, net als krulhaar, golvend haar, ruw haar en heel glad haar. En dacht je het probleem op te lossen met een pluizenborstel? De korte witte haren van een dalmatiër of de crème haren van een golden retriever komen echt overal en zijn erg moeilijk te verwijderen. Bij de keeshond en de collie, met een vacht die lang en dik genoeg is om dingen compleet in te laten verdwijnen, valt het haar in het voor- en najaar uit in bossen zo groot als een hamster. Dit is trouwens het geval bij de meeste rassen met een lange, dikke dekvacht en een donzige ondervacht. De rest van het jaar haren deze vachtfabrieken normaal uit: veel dus.

Sommige rassen verliezen zoveel van hun zijdeachtige vacht dat hier een hele industrie rond is ontstaan. De haren worden gesponnen tot breigaren, zodat de liefhebber kleding kan laten maken van de vacht van zijn huisdier. Met één ruibeurt hebben ze voldoende voor een lekker warme trui.

Meer informatie over verharen vind je in de paragraaf over vachtverzorging in hoofdstuk 10.

BELANGRIJK

Een deel van deze overtollige haren kun je al verwijderen door je huisdier te kammen of borstelen: alles wat je uit de borstel haalt, belandt niet op je bankstel. Maar ook dan krijg je bij veel rassen nog voldoende losse haren te verwerken. Als je gek wordt van al dat haar, neem dan een donker, kortharig ras. Daarvan zie je de haren minder goed.

Maar verharen is niet het enige probleem. Sommige rassen, zoals poedels, hebben een vacht die regelmatig moet worden getrimd. Je kunt dit zelf leren (je hond zal hooguit wat worden uitgelachen om zijn kapsel), maar je kunt dit ook door een trimmer laten doen. In het laatste geval hangt hier een prijskaartje aan. Houd hier rekening mee in je keuze voor een hond.

TIP

Sommige dierenwinkels en webshops voor dierbenodigdheden verkopen voor een heel net bedrag grootverpakkingen pluizenrollers. Ook bestaan er rubberen, wisselachtige borstels waarmee je prima haren uit tapijt en bekleding kunt trekken, en opzetstukken voor stofzuigers die speciaal zijn gemaakt voor het verwijderen van dierenharen.

Toen ik ruim 20 jaar geleden mijn eerste langharige kocht, kreeg ik bij de fokker enkele A4'tjes vol instructies mee: wat het dier moest eten, welke inenting hij al had gehad en hoe ik hem moest registreren, de namen van trainers, de namen van dierenartsen en kennels. Ik kon het allemaal zo snel niet bevatten. Met de pup in mijn armen bleef ik even in de deur-opening staan en vroeg ik de fokker of ik nog meer moest weten.

Ze dacht even na en zei toen: 'Ja, draag nooit zwarte kleding.'

Maar de mode heeft nu eenmaal een eigen wil. Dus bekwaamde ik mij in het gebruik van pluizenborstels. Jaren nadat Lance was overleden, bladerde ik door een dossier. In de map vond ik een plukje hondenhaar ... van Lance. Ik moest bijna huilen.

Ik heb heel weinig last van hondenharen, maar ik heb bij de keuze van enkele van mijn honden wel rekening gehouden met de mode: ze zijn git-zwart. Ze verharen wel, maar je ziet de haren gewoon niet.

De factor 'intelligentie'

Mensen vragen vaak hoe slim een hond is, ook al is het maar om mee te kunnen opscheppen. Intelligentie heeft weinig te maken met voorspellen hoe goed een hond in je gezin past. Veel belangrijker is de *trainbaarheid* of *volgzaamheid*, kenmerken die aangeven hoe goed, of hoe slecht, een hond bereid is naar jou te luisteren.

Een deel van deze puzzel kun je oplossen door te kijken naar waarvoor de hond is gefokt. Sommige honden, zoals bepaalde soorten jachthonden, zijn gefokt om alleen of met andere honden te werken, zonder menselijke bemoeienis. Speurhonden, zoals beagles, bloedhonden en bassethonden, volgen eerder hun eigen neus dan jouw aanwijzingen. Windhonden, zoals de Afghaanse windhond, de Saluki of de greyhound, horen je gewoon niet meer als ze eenmaal in volle vaart achter hun prooi aanzitten. Dit betekent niet dat ze niet gehoorzaam kwispelen als je ze eenmaal weer aan de lijn hebt, maar in het heetst van de jacht krijgt hun instinct de overhand. Net zoals je met training de neiging om te blaffen kunt verminderen, kun je met training ook de neiging verminderen om jouw opdrachten te negeren, maar bij het ene ras is het eenvoudiger de hond te leren op jou te letten dan bij het andere ras.

Laten we eens kijken naar de drie rassen waarvan het vaakst wordt gezegd dat ze erg intelligent zijn: de border collie, de golden retriever en de dobermann. Deze rassen doen het uitstekend in gehoorzaamheidswedstrijden. Maar betekent dit ook dat ze slim zijn? Ongetwijfeld. Volgens Stanley Coren, expert op het gebied van hondenintelligentie, beginnen

deze drie rassen een opdracht te herkennen nadat ze deze minder dan vijf keer hebben gehoord of gezien. Maar hier speelt ook iets anders mee. Als je bedenkt waarvoor deze honden zijn gefokt, zie je wat deze honden (herdershonden, jachthonden en waakhonden) gemeen hebben: ze zijn allemaal gefokt om nauw met hun baas te kunnen samenwerken. Om goed hun werk te kunnen doen, zoals het drijven van schapen, het ophalen van geschoten wild en het patrouilleren met een agent of soldaat, is teamwork tussen mens en dier essentieel. Ze zijn voorgeprogrammeerd om de mens als leider te beschouwen. En als de mens die leiding ook voldoende geeft, zijn deze rassen zeer gedienschtig. Dat is tenslotte hun werk.

Net als met de mate van activiteit, is het moeilijk om te voorspellen hoe intelligent en volgzzaam een pup is die een kruising is van verschillende rassen. Het testen van een puppy kan hierbij helpen. Meer hierover lees je in hoofdstuk 4.

Keuzes, keuzes

Waarschijnlijk heb je al één of twee rassen in gedachten of weet je al wat voor soort hond het moet gaan worden: groot, klein, langharig of kortharig. Maar voordat je een nieuw huisdier uitkiest, moet je ook nog over wat andere dingen nadenken. Welke leeftijd past het best? Welk geslacht? En hoe duur gaat het eigenlijk allemaal worden?

PAS OP

Net als de mensen die een labrador retriever willen omdat ‘we in ons gezin altijd labradors hebben’, ontnemen mensen die automatisch een puppy kiezen, of die altijd een mannetje (of vrouwtje) nemen, of die niet flexibel met de kosten willen omgaan, zichzelf mogelijk de kans op een goede hond.

Sta volledig open in de zoektocht naar een hond en accepteer dat een bepaald aspect van je droomhond misschien onduidelijk blijft totdat je echt over alles hebt nagedacht.

Puppy of volwassen hond?

Puppy's hebben legio voordelen: ze zijn schattig, lief en knuffelbaar. Je moet al glimlachen als je naar ze kijkt. Een puppy heeft een zo goed als schone lei en kun je helemaal naar je eigen wensen opvoeden zodat hij perfect in je leven past. (Of dat leven volledig verpest, als je niet oppast!) De hond erkent alleen jouw gezin, zolang je je maar aan jouw deel van de afspraak houdt. Maar er zijn ook enkele hele goede redenen om een volwassen hond te kiezen. Vaak zijn ze minder duur in aanschaf, en zeker

minder duur in het onderhoud, omdat ze al hun puppy-inenting en -wormenkuren al hebben gehad. Als je goed oplet, kun je er een vinden die al zindelijk is en die ook al een basistraining in gehoorzaamheid heeft gehad.

Waarom nemen dan niet meer mensen een volwassen hond? Ten eerste denken veel mensen dat deze beste vriend van de mens toch minder goede vrienden wordt met jouw gezin dan met een puppy het geval zou zijn. Dit is alleen zo als je de hond in een lege achtertuin wilt houden, met weinig of geen contact met andere mensen. Maar als je een hond volledig opneemt in je leven, wordt hij net zo'n goede vriend als de puppy die je met acht weken uit het nest hebt gehaald. Er zijn zelfs mensen die beweren dat de band nog hechter wordt, omdat de hond al het een en ander heeft meegemaakt en weet hoeveel geluk hij heeft bij jou terecht te zijn gekomen.

Of dit waar is, weet ik niet. Maar ik heb van beide typen honden voldoende gezien en ik heb beide typen nu zelf ook. Ze houden beide evenveel van hun baasjes, en andersom.

BELANGRIJK

Een puppy is een goede keuze als je alle tijd hebt, geduldig en flexibel bent, en niet te vergeten de humor kunt inzien van alle fasen in het jonge hondenleven, van baby tot puber. Je kunt nergens tijd of moeite besparen, maar zit vast aan wandelingen midden in de nacht, afgekloven sloffen, urenlang spelen en net zolang opvoeden. Je weet pas wat je in huis haalt als je het daadwerkelijk in huis hebt gehaald. En dit geldt dubbel en dwars voor kruisingen, die vaak groter worden, of kleiner blijven, dan ze je in het in het asiel hebben voorspeld.

De puppyfase is een fantastische reis vol verrassingen en geneugten, waar je echter alleen aan moet beginnen als je je er volledig op toelegt. Als je er niet voldoende tijd en moeite in steekt, krijg je misschien een hond waar je helemaal gek van wordt, of die je uiteindelijk naar het asiel brengt omdat je hem niet meer aankunt.

Volwassen honden hebben, vaak onterecht, een slechte reputatie. Want zijn volwassen honden die in het asiel belanden niet vaak honden waar de vorige eigenaar zich geen raad meer mee wist? Is het wel zo'n goed idee om een volwassen hond te nemen? Dit hangt natuurlijk helemaal van de hond af. Er is wel een heel groot voordeel: bij elke hond is er een periode van gewenning nodig, maar bij een volwassen hond is deze periode veel korter.

Kun je een volwassen hond nog wat nieuws leren? Natuurlijk kun je een volwassen hond trainen. Voor alle honden, zowel jong als oud, is training goed. Maar je hebt minder invloed op de persoonlijkheid. Als je een pup

hebt die verlegen is, of agressief kan zijn, kun je hier iets aan doen voordat het een probleem wordt (zie ook hoofdstuk 9). Als je een volwassen hond hebt die verlegen of agressief is, is het veel moeilijker om dit te veranderen, als het al lukt. Laat je daarom tijdens een zoektocht naar een volwassen hond niet overhalen door een zielig verhaal en trieste bruine ogen.

BELANGRIJK

Een volwassen hond is een uitstekende keuze als er bijvoorbeeld overdag niemand thuis is. Maar ook voor iemand die met pensioen is en onvoldoende energie heeft voor een puppy. En natuurlijk voor iemand die gewoon een goede hond graag een tweede kans wil geven.

FIGUUR 1.4:

Een puppy is een uitstekende aanvulling op je gezin, maar vereist wel erg veel geduld.

Foto met dank aan Stephanie en Michael Corby

Er zijn zoveel honden die een tweede kans verdienen; zowel kruisingen als rashonden, maar ook renhonden, diensthonden of showhonden die met pensioen zijn. Honden waarvan de eigenaar is overleden, gescheiden of verhuisd. Honden die niets liever willen dan de kans bij iemand te horen.

In al die tijd dat ik over honden schrijf, heb ik veel puppy's zien opgroeien en verdwijnen, omdat de mensen die ze kochten zich door hun hart lieten leiden en niet door hun gezonde verstand. Denk heel goed na over je situatie; als je niet de tijd, energie of ruimte hebt voor een jaar lang puppycapriolen, neem dan een volwassen hond.

Mannetje of vrouwtje?

Waarom heb je een beter huisdier: een reu of een teefje? Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. Daarom is het voor de meeste mensen een kwestie van persoonlijke voorkeur. Maar er zijn wel een paar verschillen.

TECHNISCHE
INFO

CASTREREN OF STERILISEREN?

De juiste term voor de operatie waarmee honden steriel worden gemaakt (zich dus niet meer kunnen voortplanten), is castreren (of neutraliseren). Bij castratie verwijdert de dierenarts de organen waarin geslachtshormonen gevormd worden. Dus de eileiders en eventueel baarmoeder bij de teef, en de teelballen bij de reu. Als een teef of reu zou worden gesteriliseerd, onderbreekt de dierenarts alleen de eileiders bij de teef, of de zaadleiters bij de reu. Hierdoor kan er geen bevruchting meer plaatsvinden, maar de teef zal dan echter gewoon nog loops worden en een reu blijft gewoon haantjesgedrag vertonen. Daarom kiezen we eigenlijk altijd voor castratie.

Als je niet van plan bent je huisdier te laten castreren (zie hiervoor hoofdstuk 17) zijn de verschillen groter. Hoewel reuen over het algemeen een constant humeur hebben, kunnen ze wel vervelend volhardend zijn in hun typische mannetjesbehoeften, zoals seks, de achterpoot optillen en hun territorium beschermen. Castratie kan dit gedrag verminderen maar is geen garantie voor succes.

Niet-gecastreerde teefjes zijn gewoonlijk twee keer per jaar een paar weken loops. In die tijd krijg je te maken met de nodige rotzooi en veel ongewenste aandacht van andere honden. Een niet-gecastreerde reu luistert waarschijnlijk slecht naar je als hij de verlokkelijke geur van een loops teefje ruikt. Ook is de kans groter dat hij dominant gedrag vertoont. Uit Amerikaans onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat jonge, niet-gecastreerde reuen het vaakst betrokken zijn bij aanvallen op kinderen. Door een hond te castreren kun je dit gedrag temperen. Teefjes krijgen een gelijkmatiger humeur en reuen vechten en zwerven minder. Maar er blijven verschillen.

Bij sommige rassen zijn de mannetjes bijvoorbeeld aanzienlijk groter dan de vrouwtjes. Dit verschil kan oplopen tot 10 of zelfs 15 kilo, of 5 tot 8 centimeter. Voor algemene informatie over hondenrassen kun je de website van de Raad van Beheer bezoeken (www.houdenvanhonden.nl) of die van het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG, www.licg.nl). Ook kun je een van de Nederlandstalige hondenencyclopedieën raadplegen die zowel in de boekwinkel als in webshops verkrijgbaar zijn.

TECHNISCHE
INFO

Het is lastiger om andere verschillen tussen reuen en teven onder woorden te brengen. Bij de dominantere rassen, zoals de rottweiler, zijn teefjes vaak liever en meer geneigd je te gehoorzamen. Bij de meer verlegen en afstandelijke rassen, zoals de Shetland sheepdog (of sheltie), kan juist het mannetje toegankelijker en vriendelijker zijn. En bij sommige rassen, zoals de golden retriever, merk je misschien helemaal geen verschil, vooral bij gecastreerde dieren.

Je kunt je beter concentreren op het ras of type hond dan op het geslacht, omdat het lastigste mannetje van een vriendelijk ras waarschijnlijk een groter doetje is dan het vriendelijkste vrouwtje van een ras met dominante trekken. Door te praten met bekende fokkers krijg je een goed beeld van de verschillen tussen de geslachten; niet alleen binnen het ras, maar ook binnen bepaalde stambomen.

Voor sommige mensen wordt de keuze bepaald door hun tuin: reuen slopen struiken doordat ze er tegenaan urineren, teefjes plassen midden op het gras en zorgen daarmee voor dode plekken. En hoewel sommige mannetjes zittend plassen en sommige vrouwtjes (soms) hun achterpoot optillen, komt het in grote lijnen wel hierop neer. Lees hoofdstuk 22 voor meer informatie over honden en tuinen.

Kostenoverwegingen

Wat mag een puppy of hond kosten? De prijzen variëren enorm, van ‘gratis’, tot asielkosten (in Nederland variërend tussen de 100 en 400 euro, in België tussen de 125 en 300 euro), en van de fenomenale bedragen die verenigingen ter behoud van een ras rekenen voor pure rashonden, tot een paar honderd euro voor een ‘gewone’ rashond, en zelfs enkele duizenden euro’s voor een hond waarmee je shows gaat lopen, of voor bijvoorbeeld een zeldzaam ras.

Maar over het algemeen betaal je bij een gerenommeerde fokker voor een raspuppy die geschikt is om als huisdier te houden tussen de 400 en 1.000 euro. Dit is afhankelijk van enkele factoren:

- » Rassen met een klein nest, zoals veel schoothondjes, zijn duurder omdat er minder puppy’s zijn om de kosten te delen voor de controle op besmettelijke ziekten, het vervoer naar de dekreu, het dekgeld, de zorg voor de moeder terwijl ze drachtig is en voor moeder en puppy’s na het werpen.
- » Voor rassen als de bulldog is tijdens het fokken meer dierenartszorg nodig, tot af en toe een keizersnee aan toe. Ook dit merk je in de prijs van een puppy.
- » Puppy’s die geschikt zijn voor hondenshows, veldproeven of wedstrijden op het gebied van bescherming zijn duurder omdat dit ‘extra accessoires’ zijn, zoals de prijs van een nieuwe auto hoger wordt door een zwaardere motor of een pakket met opties.

Vergeet niet dat een gerenommeerde fokker honden wil fokken waarmee hij de lijn, en daarmee het ras verbetert. Maar bovenal wil hij of zij gezonde puppy’s fokken die een goede metgezel zijn voor een mens. Er komen

meer puppy's terecht bij mensen die een huisdier willen, dan bij mensen die een showhond zoeken. Een fokker wil dat alle puppy's gelukkig zijn en dat er goed voor wordt gezorgd. Als je minder wilt betalen, denk dan aan het volgende: de zaken waarmee de eerstekeuzepuppy's zich onderscheiden (bijvoorbeeld of de stippels op een dalmatiër op de goede plek zitten), zijn niet echt belangrijk als je op zoek bent naar een gezelschapsdier. Een kundige fokker kan je de verschillen uitleggen, maar de meeste kun je zelf al uitzoeken door de rasstandaard door te lezen.

BELANGRIJK

De echte kosten van een hond zitten hem natuurlijk in het onderhoud, niet in de aanschaf. Zelfs de meest prijsbewuste goede zorg, zoals voeding, basisuitrusting, preventieve dierenartszorg, kosten voor pension of andere opvang als je op vakantie bent, kost jaarlijks al enkele honderden euro's en kan zelfs oplopen tot in de duizenden euro's voor een hond van ruim 45 kilo die dagelijks 6 tot 7 koppen kwaliteitsvoer verorbert. Tel hierbij de dierenartskosten en de, natuurlijk volledig optionele, verzameling mooie halsbanden, een lekker zacht bed, fotorapportages en andere snuisterijen, en voor je het weet wordt een groot deel van je budget opgeslokt door de hond.

Je moet de aanschafkosten van een hond daarom in perspectief zien. Een raspuppy van 500 euro kost jaarlijks 50 euro als je de kosten uitsmeert over een levensduur van 10 jaar. En die 50 euro is wat mijn honden maandelijks aan voer wegknagen.

Uiteindelijk moet je doen waarbij je je gelukkig voelt: rashond of kruising, asielhond of showhond. De prijs die je voor een hond betaalt, staat niet in verhouding tot de liefde die je van het dier terugkrijgt.